

Kỳ Cùng - Tả Phủ: Lễ hội lớn nhất xứ Lạng sẵn sàng vào mùa trăng hội

09:47 10/03/2026

Lễ hội đền Kỳ Cùng - đền Tả Phủ (diễn ra từ ngày 22 đến ngày 27 tháng Giêng), từ lâu đã trở thành điểm hẹn văn hóa quen thuộc của người dân và du khách mỗi dịp đầu xuân về với xứ Lạng.

Nghi lễ rước kiệu tại lễ hội đền Kỳ Cùng - Tả Phủ. (Ảnh: baolangson.vn)

Đây là lễ hội có quy mô lớn nhất tỉnh Lạng Sơn, không chỉ là sinh hoạt tín ngưỡng quan trọng trong đời sống tinh thần của người dân địa phương, mà còn thu hút đông đảo du khách thập phương đến tham dự, trải hội đầu năm. Đến thời điểm này, công tác chuẩn bị phục vụ lễ hội đã cơ bản hoàn tất, sẵn sàng cho một mùa lễ hội trang trọng, quy mô, xứng tầm Di sản văn hóa phi vật thể quốc gia.

Lạng Sơn là vùng đất giàu truyền thống lịch sử, nơi cộng cư của nhiều dân tộc với hệ thống lễ hội phong phú, đa dạng. Trong đó, lễ hội đền Kỳ Cùng - đền Tả Phủ được xem là một trong những lễ hội tiêu biểu, mang đậm dấu ấn lịch sử và bản sắc văn hóa của cư dân xứ Lạng. Năm 2015, lễ hội này đã được đưa vào danh mục di sản văn hóa phi vật thể quốc gia.

Lễ hội gắn với hai di tích lịch sử văn hóa nổi tiếng là Đền Kỳ Cùng và Đền Tả Phủ. Theo tư liệu lịch sử, đền Kỳ Cùng được xây dựng từ thời Hậu Lê, ban đầu thờ Thần Giao Long (Thần sông Kỳ Cùng), sau này thờ Quan lớn Tuần Tranh, vị quan trấn ải tại Lạng Sơn. Trong khi đó, đền Tả Phủ được xây dựng năm 1683 để tri ân Tả Đô đốc Hán Quận công Thân Công Tài. Năm 1993, cả hai di tích đã được xếp hạng di tích cấp quốc gia.

Lễ hội gồm phần lễ và phần hội, trong đó nghi lễ rước kiệu là hoạt động quan trọng nhất. Đúng giờ Ngọ ngày 22 tháng Giêng, kiệu Quan lớn Tuần Tranh được rước từ đền Kỳ Cùng sang đền Tả Phủ để dự hội; đến ngày 27 tháng Giêng, đoàn rước lại đưa kiệu trở về đền Kỳ Cùng. Điểm nhấn đặc sắc của lễ hội là nghi thức tranh cướp đầu pháo diễn ra vào sáng 27 tháng Giêng. Theo quan niệm dân gian, người giành được đầu pháo sẽ gặp nhiều may mắn, tài lộc trong năm mới.

Bên cạnh phần lễ trang nghiêm, phần hội diễn ra sôi nổi với nhiều hoạt động văn hóa, thể thao và trò chơi dân gian như cờ tướng, kéo co, đẩy gậy, võ thuật, lễ hội ẩm thực, cùng các làn điệu dân ca sli, lượn... thu hút đông đảo người dân và du khách tham gia.

Nhận thức rõ giá trị văn hóa lịch sử của lễ hội, những năm qua các cấp, ngành và chính quyền địa phương đã chú trọng bảo tồn, phát huy các giá trị truyền thống, đồng thời tổ chức lễ hội ngày càng bài bản, an toàn. Mùa lễ hội năm 2025, các hoạt động trong khuôn khổ lễ hội đã thu hút hơn 820.000 lượt người tham dự, tăng mạnh so với năm trước.

Năm 2026, sau khi vận hành mô hình chính quyền địa phương hai cấp, công tác tổ chức lễ hội được giao chủ trì cho hai phường Đông Kinh và Kỳ Lừa. Đến nay, các phương án tổ chức, đảm bảo an ninh trật tự, điều tiết giao thông, vệ sinh môi trường và chuẩn bị các hoạt động văn hóa, nghệ thuật đã được triển khai đồng bộ.

Lễ hội đền Kỳ Cùng - đền Tả Phủ không chỉ là dịp để Nhân dân tưởng nhớ công lao của Tả Đô đốc Hán Quận công Thân Công Tài và Quan lớn Tuần Tranh, những người có công bảo vệ vùng biên cương, mà còn là hành trình du xuân ý nghĩa, góp phần gìn giữ và lan tỏa bản sắc văn hóa truyền thống của vùng đất

xứ Lạng.

Hậu Thạch (t/h)